

STATUT TRYBUNAŁU ARBITRAŻOWEGO

DO SPRAW SPORTU PRZY POLSKIM KOMITECIE OLIMPIJSKIM

(przyjęty uchwałą Zarządu Polskiego Komitetu Olimpijskiego
w dniu 20 czerwca 2017 r.)

Na podstawie art. 45a ust. 8 ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (tj. Dz.U. z 2016 r. poz. 176) oraz art. 44 punkt 14 Statutu Polskiego Komitetu Olimpijskiego (przyjętego uchwałą Walnego Zgromadzenia Sprawozdawczego Polskiego Komitetu Olimpijskiego w dniu 26 kwietnia 2016 r.), Zarząd Polskiego Komitetu Olimpijskiego uchwała, co następuje:

A. Przepisy ustrojowe

I. Trybunał Arbitrażowy do spraw Sportu przy Polskim Komitecie Olimpijskim

Art. 1 Misja i właściwość Trybunału

1. Trybunał Arbitrażowy do spraw Sportu przy Polskim Komitecie Olimpijskim (zwany dalej Trybunałem) jest stałym sądem polubownym (arbitrażowym).
2. Niezależnie od sporządzenia zapisu na sąd polubowny, Trybunał rozstrzyga także spory wynikające z zaskarżenia ostatecznych decyzji w sprawach dyscyplinarnych.
3. Trybunał jest odrębną, samodzielną i niezależną jednostką organizacyjną, a przy wykonywaniu powierzonych funkcji korzysta z pełnej autonomii.
4. Trybunał dba o zgodność wydawanych orzeczeń z powszechnie obowiązującym prawem, Statutem oraz innymi aktami prawnymi znajdującymi zastosowanie w rozpoznawanej sprawie.
5. Trybunał przy rozpoznawaniu spraw uwzględnia specyfikę danego sportu oraz zmierza do zachowania zasad uczciwej rywalizacji sportowej, kierując się dobrem sportu.
6. Trybunał może orzekać w sprawach dotyczących technicznych reguł gry, o ile strony w sposób zgodny i jednoznaczny poddadzą spór tego rodzaju pod rozstrzygnięcie Trybunału.
7. Trybunał może prowadzić postępowanie mediacyjne w sprawach poddanych jego właściwości.

Art. 2 Siedziba i pieczęć Trybunału

1. Siedzibą Trybunału jest Centrum Olimpijskie.
2. Trybunał przeprowadza rozprawy i wydaje orzeczenia w Warszawie.
3. Jeżeli jest to uzasadnione okolicznościami, po konsultacji ze wszystkimi stronami, Przewodniczący Zespołu Orzekającego może wyznaczyć inne miejsce przeprowadzania rozprawy oraz wydaje odpowiednie zarządzenia w tym zakresie.
4. Trybunał używa pieczęci ze swoją nazwą i oznaczeniem siedziby.

II. Objaśnienie pojęć

Art. 3 Objaśnienie pojęć

Ilekróć w Statucie jest mowa o:

1) sprawie arbitrażowej – rozumie się przez to każdą sprawę poddaną pod rozstrzygnięcie Trybunału w drodze zapisu na sąd polubowny, w tym mającego postać klauzuli referencyjnej;

2) sprawie dyscyplinarnej – rozumie się przez to sprawę dotyczącą odpowiedzialności dyscyplinarnej realizowanej w ramach polskiego związku sportowego, stosowanej wobec klubów sportowych, zawodników, sędziów i innych podmiotów określonych w wewnętrznych przepisach polskich związków sportowych, w tym sprawy dyscyplinarne dotyczące dopingu;

3) dopingu – rozumie się przez to doping zgodnie z definicją zawartą w Światowym Kodeksie Antydopingowym.

III. Arbitrzy

Art. 4 Powołanie

1. W skład Trybunału wchodzi 24 arbitrów powoływanych przez Zarząd Polskiego Komitetu Olimpijskiego na okres czteroletniej kadencji łącznej. Kadencja arbitra jest odnawialna bez ograniczeń. Z powołanych arbitrów konstituuje się lista arbitrów (Lista Arbitrów) prowadzona przez Sekretarza.
2. Kandydatów na arbitrów zgłaszają członkowie Zarządu Polskiego Komitetu Olimpijskiego lub polskie związki sportowe.

Art. 5 Wymagane kwalifikacje

1. Arbitrem Trybunału może zostać osoba, która:
 - 1) korzysta z pełni praw publicznych;
 - 2) jest nieskazitelnego charakteru i swym dotychczasowym zachowaniem daje rękojmię prawidłowego wykonywania funkcji arbitra;

- 3) nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;
 - 4) posiada wyższe wykształcenie prawnicze i zdała egzamin sędziowski, prokuratorski, radcowski, adwokacki lub notarialny.
2. Wymogów, o których mowa w ust. 1 pkt 4 nie stosuje się do osoby posiadającej stopień doktora habilitowanego nauk prawnych.

Art. 6 Ślubowanie i obowiązki

1. Przed objęciem funkcji arbitrzy składają na piśmie ślubowanie o treści: „Deklaruję uroczyście, że z najwyższą starannością i przy wykorzystaniu pełni posiadanej wiedzy, wykonywać będę prawidłowo i sumiennie funkcję arbitra Trybunału, że zachowam w tajemnicy przebieg narad i głosowań oraz będę postępować z pełną obiektywnością i niezależnością”.
2. Arbitrzy są obowiązani postępować zgodnie ze ślubowaniem.
3. Arbitrzy sprawują powierzone im obowiązki w sposób bezstronny, według swej najlepszej wiedzy i sumienia.
4. Arbitrzy nie mogą występować przed Trybunałem w charakterze strony lub pełnomocnika jak również świadczyć pomocy prawnej dotyczącej spraw prowadzonych przed Trybunałem.
5. Arbitrzy przy wykonywaniu obowiązków wynikających z zajmowanej funkcji są niezawisli, korzystają z pełnej autonomii i podlegają wyłącznie Konstytucji RP, ustawom, ratyfikowanym umowom międzynarodowym oraz Statutowi i Regulaminom Trybunału.

Art. 7 Wygaśnięcie kadencji arbitra

1. Kadencja arbitra Trybunału wygasa w przypadku:
 - 1) śmierci;
 - 2) zrzeczenia się funkcji;
 - 3) choroby trwale uniemożliwiającej sprawowanie funkcji;
 - 4) skazania prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo umyślne lub umyślne przestępstwo skarbowe;
 - 5) prawomocnego orzeczenia sądu karnego w postaci pozbawienia praw publicznych;
 - 6) ograniczenia lub utraty zdolności do czynności prawnych.

2. Zaistnienie przesłanki wskazanej w ust. 1 pkt 3 stwierdza Rada na wniosek Prezesa, Sekretarza lub arbitra, którego przesłanka dotyczy.
3. Sekretarz zawiadamia Zarząd Polskiego Komitetu Olimpijskiego o wygaśnięciu kadencji arbitra niezwłocznie po powzięciu stosownej informacji przez Trybunał.
4. W przypadku wygaśnięcia kadencji arbitra, Zarząd Polskiego Komitetu Olimpijskiego uzupełnia skład Trybunału na okres do końca łącznej kadencji pozostałych arbitrów w terminie 3 miesięcy od powzięcia wiadomości o wygaśnięciu kadencji arbitra.
5. Wybór arbitra w celu uzupełnienia składu Trybunału następuje w nowym głosowaniu. Art. 4 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

IV. Organy Trybunału

Art. 8 Organy Trybunału

Organami Trybunału są:

- 1) Zgromadzenie Arbitrów (Zgromadzenie);
- 2) Prezes Trybunału (Prezes);
- 3) Rada Trybunału (Rada);
- 4) Sekretarz Trybunału (Sekretarz).

Art. 9 Zgromadzenie Arbitrów

1. Zgromadzenie tworzą wszyscy arbitrzy Trybunału danej kadencji.
2. Do kompetencji Zgromadzenia należy:
 - 1) powołanie Prezesa;
 - 2) powołanie członków Rady oraz wyznaczenie dwóch Wiceprezesów;
 - 3) powołanie Sekretarza.
3. Zgromadzenie podejmuje uchwały większością dwóch trzecich głosów przy obecności co najmniej połowy arbitrów.
4. Zgromadzenie zwołuje Prezes co najmniej raz w roku.
5. Prezes kieruje obradami Zgromadzenia. W Zgromadzeniu mogą uczestniczyć osoby zaproszone przez Prezesa.

Art. 10 Prezes Trybunału

1. Prezes kieruje działalnością Trybunału oraz reprezentuje go na zewnątrz. Prezes podejmuje wszelkie działania i czynności konieczne do zapewnienia prawidłowego

wykonywania zadań Trybunału, jeżeli nie zostały one zastrzeżone dla Rady lub Sekretarza.

2. Prezes jest powoływany spośród arbitrów danej kadencji przez Zgromadzenie. Kandydatów na Prezesa zgłasza Prezes Polskiego Komitetu Olimpijskiego.
3. W sprawach zastrzeżonych do kompetencji Prezesa, w razie jego nieobecności, jego obowiązki wykonuje upoważniony przez niego Wiceprezes albo Sekretarz.
4. W przypadku odwołania lub wygaśnięcia kadencji Prezesa, do czasu powołania nowego Prezesa jego obowiązki pełni Wiceprezes wyznaczony przez Radę albo Sekretarz.

Art. 11 Rada Trybunału

1. Rada składa się z siedmiu członków w tym Prezesa, dwóch Wiceprezesów oraz Sekretarza.
2. Członkowie Rady powoływani są spośród arbitrów danej kadencji przez Zgromadzenie, które wyznacza jednocześnie dwóch Wiceprezesów. Kandydatów na członków Rady, zgłasza Prezes.
3. Zgromadzenie może odwołać Wiceprezesa, Sekretarza lub członków Rady wyłącznie na wniosek Prezesa lub członka Rady, którego odwołanie ma dotyczyć.
4. Do kompetencji Rady należy między innymi:
 - a) dysponowanie budżetem Trybunału, w tym coroczne uchwalanie preliminarza budżetowego na kolejny rok kalendarzowy oraz przedłożenie go Sekretarzowi Polskiego Komitetu Olimpijskiego zgodnie z porozumieniem, o którym mowa w art. 17 Statutu;
 - b) uchwalanie i zmiany Regulaminu Honorariów Arbitrów;
 - c) przygotowanie rocznego sprawozdania z działalności Trybunału celem przedłożenia Zarządowi Polskiego Komitetu Olimpijskiego;
 - d) zatwierdzanie publikacji orzeczeń Trybunału dotyczących istotnych dla praktyki zagadnień prawnych;
 - e) działanie w charakterze administratora danych osobowych przetwarzanych przez Trybunał;
 - f) rozpoznawanie przewidzianych w Statucie środków odwoławczych od orzeczeń Prezesa oraz Sekretarza.
5. Rada stoi na straży niezależności i niezawisłości Trybunału, zwłaszcza w zakresie jego orzecznictwa. W tym celu Rada wydaje stosowne uchwały i wytyczne.

6. Rada odbywa posiedzenia w miarę potrzeb. Posiedzenia Rady zwoływane są przez Prezesa z własnej inicjatywy.
7. Uchwały Trybunału podejmowane są zwykłą większością głosów przy obecności co najmniej połowy członków Rady. W przypadku równej liczby głosów decydujący jest głos Prezesa.
8. Rada może podejmować uchwały w trybie obiegowym, w drodze wymiany stanowisk korespondencyjnie lub za pośrednictwem innych środków komunikacji na odległość (w szczególności poczty elektronicznej).
9. W przypadku odwołania lub wygaśnięcia kadencji członka Rady, jego obowiązki do czasu powołania nowego członka Rady pełni arbiter wyznaczony przez Prezesa.

Art. 12 Sekretarz Trybunału

1. Sekretarz wykonuje administracyjne czynności Trybunału. Podstawowym obowiązkiem Sekretarza jest podejmowanie czynności służących zapewnieniu prawidłowego i sprawnego toku postępowania przed Trybunałem.
2. Sekretarz powoływany jest spośród arbitrów danej kadencji przez Zgromadzenie. Kandydatów na Sekretarza zgłasza Prezes.
3. Do kompetencji Sekretarza należy w szczególności:
 - a) dokonywanie kontroli formalnej pism wpływających do Trybunału i bezzwłoczne wydawanie odpowiednich zarządzeń w tym zakresie;
 - b) wyznaczanie wpisów oraz wzywanie do wnoszenia opłat;
 - c) powoływanie Zespołów Orzekających w sprawach, chyba że Statut stanowi inaczej;
 - d) realizacja Regulaminu Honorariów Arbitrów;
 - e) prowadzenie korespondencji ze stronami, dokonywanie doręczeń, za pośrednictwem Sekretariatu Trybunału;
 - f) archiwizowanie i zabezpieczanie akt spraw zakończonych, za pośrednictwem Sekretariatu Trybunału;
 - g) wydawanie wewnętrznych wytycznych i zarządzeń zapewniających prawidłowe i sprawne funkcjonowanie Trybunału;
 - h) wykonywanie postanowień i zarządzeń Rady;
 - i) przyjmowanie interesantów w sprawach skarg i wniosków dotyczących działalności Trybunału.

4. Sekretarz wykonuje czynności związane z działalnością Trybunału, w szczególności czynności wskazane w ust. 3 pkt a, b, d, e, f, przy pomocy oddelegowanego pracownika Biura Polskiego Komitetu Olimpijskiego (Sekretariatu Trybunału) zgodnie z porozumieniem wskazanym w art. 17 Statutu.
5. W przypadku odwołania lub wygaśnięcia kadencji Sekretarza, do czasu powołania nowego Sekretarza, jego obowiązki pełni Wiceprezes wyznaczony przez Prezesa.

V. Finanse Trybunału

Art. 13 Majątek Trybunału

1. Przychody Trybunału pochodzą z wpisów wnoszonych przez strony, darowizn, spadków, zapisów testamentowych oraz dotacji i subwencji dokonywanych przez organy państwowe i samorządowe.
2. Rada samodzielnie dysponuje majątkiem Trybunału.
3. W sprawach majątkowych Trybunał reprezentuje Prezes łącznie z innym członkiem Rady.
4. Polski Komitet Olimpijski nie ponosi jakiegokolwiek odpowiedzialności, w tym merytorycznej, organizacyjnej lub finansowej za działania Trybunału, jego władz, organów lub arbitrów, w tym w szczególności z tytułu wydawanych orzeczeń lub zarządzeń.

Art. 14 Preliminarz budżetowy

1. Rada przyjmuje preliminarz budżetowy na każdy kolejny rok kalendarzowy, obejmujący prognozowane wpływy oraz wydatki Trybunału. Preliminarz budżetowy winien zostać uchwalony do dnia 15 grudnia roku poprzedzającego rok kalendarzowy, którego dotyczyć będzie preliminarz.
2. Preliminarz budżetowy Trybunału zatwierdzany jest przez Sekretarza Generalnego Polskiego Komitetu Olimpijskiego, stosownie do postanowień porozumienia wskazanego w art. 17 Statutu.

Art. 15 Wydatki administracyjne Trybunału

1. Koszty administracyjne działalności Trybunału wskazane w porozumieniu, o którym mowa w art. 17 Statutu, pokrywa Polski Komitet Olimpijski w ramach swojej działalności statutowej.
2. Polski Komitet Olimpijski zapewnia obsługę Sekretariatu Trybunału, w zakresie i na zasadach określonych w porozumieniu, o którym mowa w art. 17 Statutu.

Art. 16 Honoraria arbitrów

1. Arbitrzy mają prawo do wynagrodzenia za swoje czynności oraz do zwrotu wydatków poniesionych w związku z ich wykonywaniem.
2. Wysokość wynagrodzenia arbitrów i zasady zwrotu kosztów normuje Regulamin Honorariów Arbitrów Trybunału uchwalany przez Radę.
3. Sekretarzowi przysługuje ryczałtowe wynagrodzenie miesięczne w związku z prowadzeniem bieżącej obsługi Trybunału. Wysokość wynagrodzenia ustala Rada w drodze uchwały.

Art. 17 Porozumienie o współpracy

Szczegółowe zasady współpracy między Trybunałem a Polskim Komitetem Olimpijskim, w szczególności w zakresie finansowania działalności administracyjnej Trybunału, określa odrębne porozumienie.

B. Przepisy proceduralne

I. Zespół Orzekający

Art. 18 Członek Zespołu Orzekającego

Arbiter może być powołany wyłącznie spośród osób wpisanych na Listę Arbitrów.

Art. 19 Zespół Orzekający

1. Rozpoznawanie i rozstrzyganie spraw należy do trzyosobowego Zespołu Orzekającego, chyba że Statut stanowi inaczej.
2. W sprawach arbitrażowych każda ze stron wyznacza jednego arbitra z Listy Arbitrów. Arbitrzy wybrani przez strony wybierają Przewodniczącego Zespołu Orzekającego (Superarbitra). Jeżeli którakolwiek ze stron nie wskazała arbitra mimo wezwania, wówczas arbitra wyznacza Sekretarz.
3. W sprawach dyscyplinarnych (chyba, że właściwe reguły dyscyplinarne dotyczące dopingu stanowią inaczej) skład Zespołu Orzekającego, w tym jego Przewodniczącego, wyznacza Sekretarz, kierując się kolejnością wpływu spraw, obciążeniem arbitrów oraz zasadami ekonomiki procesowej.
4. Każda sprawa arbitrażowa może podlegać rozpoznaniu i rozstrzygnięciu przez jedynego arbitra na zgodny i jednoznaczny wniosek stron, gdy ze względu na okoliczności sprawy tak postanowi Sekretarz.
5. Ze względu na skomplikowany stan faktyczny lub prawny sprawy, Sekretarz może postanowić o jej rozpoznaniu i rozstrzygnięciu przez Zespół Orzekający w składzie pięcioosobowym.

6. Jeżeli Zespół Orzekający rozpoznaje i rozstrzyga sprawę arbitrażową w pięcioosobowym składzie, wówczas każda ze stron wyznacza po dwóch arbitrów. Przepis ust. 2 zdanie drugie stosuje się odpowiednio.

Art. 20 Zmiana arbitra

1. Jeżeli arbiter nie może pełnić czasowo swojej funkcji, albo zachodzi przyczyna po stronie arbitra, która prowadzi do przewlekłości postępowania, to wówczas na uzasadniony wniosek strony lub Sekretarza, Prezes wyznacza arbitra zastępczego (Arbiter Zastępczy).
2. Arbiter Zastępczy może być także wyznaczony przez Prezesa z urzędu, gdy którykolwiek z powołanych arbitrów nie może pełnić przez dłuższy okres swojej funkcji.
3. Jeżeli Superarbiter nie może pełnić przez dłuższy okres swojej funkcji, na wniosek strony, Prezesa lub Sekretarza, Rada wyznacza nowego Superarbitra.

II. Wyłączenie arbitra

Art. 21 Bezstronność i niezależność arbitra

1. Arbiter pozostaje bezstronny i niezależny od podmiotów uczestniczących w postępowaniu. Przed udostępnieniem akt sprawy, składa na piśmie oświadczenie o swojej niezależności i bezstronności.
2. Arbiter powinien niezwłocznie ujawnić wszystkie okoliczności, które mogłyby wzbudzić wątpliwość, co do jego niezależności lub bezstronności w stosunku do podmiotów uczestniczących w postępowaniu, w szczególności swoje bezpośrednie związki i kontakty zawodowe ze stronami lub podmiotami powiązanymi oraz pełnomocnikami stron i ich kancelariami lub spółkami, w których wykonują zawód, jeżeli miały one miejsce w okresie ostatnich 3 lat.
3. Osoba wpisana na Listę Arbitrów nie może orzekać w sprawach, w których stroną postępowania jest podmiot, na którego rzecz świadczyła w jakiegokolwiek formie pomoc prawną, lub była członkiem jego władz lub organów.
4. Arbiter zawiadamia Prezesa o zachodzącej podstawie swego wyłączenia oraz wstrzymuje się od udziału w sprawie.
5. Arbiter może zostać wyłączony na żądanie którejkolwiek ze stron jeżeli istnieją okoliczności, które budzą uzasadnione wątpliwości co do jego bezstronności i niezależności.
6. O wyłączeniu arbitra orzeka Rada na wniosek arbitra, Prezesa lub Sekretarza albo na żądanie strony.
7. Pisemne oświadczenie o nieprzyjęciu funkcji członka Zespołu Orzekającego arbiter niezwłocznie przekazuje Prezesowi.

8. Rada wydaje szczegółowe wytyczne dotyczące konfliktu interesów w sprawach rozpoznawanych przez Trybunał. Arbitrzy mają obowiązek stosowania się do wytycznych Rady.

Art. 22 Wniosek o wyłączenie arbitra

1. Wniosek o wyłączenie arbitra strona zgłasza na piśmie przed wdaniem się w spór co do istoty sprawy, wskazując w nim okoliczności uzasadniające przyczyny wyłączenia.
2. Strona, która dowiedziała się o okolicznościach uzasadniających wyłączenie arbitra w toku sprawy, jest obowiązana w terminie 7 dni od tego momentu złożyć wniosek o wyłączenie arbitra.
3. Strona, która przystąpiła do sprawy powinna zgłosić wniosek o wyłączenie arbitra na pierwszym posiedzeniu, w którym bierze udział.
4. Aż do rozstrzygnięcia wniosku o wyłączenie, arbiter może wykonywać tylko czynności nie cierpiące zwłoki.
5. Odpis wniosku o wyłączenie arbitra doręcza się stronie przeciwnej i arbitrowi, którego wniosek ten dotyczy. Osoby te mogą przedstawić swoje stanowisko na piśmie co do zasadności wniosku w terminie 7 dni od doręczenia jego odpisu.

III. Zapis na sąd polubowny

Art. 23 Kompetencja Trybunału w sprawach arbitrażowych

Trybunał jest kompetentny do rozpatrzenia sporu należącego do jego właściwości na podstawie zapisu na sąd polubowny (klauzuli prorogacyjnej, w tym na podstawie ustalenia kompetencji Trybunału w statutach polskich związków sportowych lub regulacjach korporacyjnych innych organizacji sportowych albo na zasadzie kompromisu).

Art. 24 Zapis na sąd polubowny

1. Zapis na sąd polubowny powinien zawierać oznaczenie sporu albo stosunku prawnego, z którego spór wynikł lub może wyniknąć. Dopuszczalne jest zarówno zawarcie pisemnej umowy o poddanie pod rozstrzygnięcie Trybunału sporu już istniejącego (tzw. kompromis), jak i zamieszczenie w umowie klauzuli przewidującej, że wszelkie spory mogące wyniknąć w przyszłości z tej umowy będą rozstrzygane przez Trybunał (tzw. klauzula prorogacyjna).
2. Zapis na sąd polubowny dotyczący sporów ze stosunków korporacyjnych lub członkowskich może być także zamieszczony w statucie stowarzyszenia lub umowie (statucie) spółki handlowej.
3. Zamieszczony w umowie (statucie) spółki handlowej i statutach stowarzyszeń zapis na sąd polubowny dotyczący sporów wynikających z stosunków korporacyjnych lub członkowskich jest wiążący.

Art. 25 Zapis na sąd polubowny - forma

1. Zapis na sąd polubowny powinien być sporządzony na piśmie. Nie jest konieczne jednoczesne podpisanie zapisu.
2. Wymaganie dotyczące formy zapisu na sąd polubowny jest spełnione także wtedy, gdy zapis zamieszczony został w wymienionych między stronami pismach lub oświadczeniach złożonych za pomocą środków porozumiewania się na odległość, które pozwalają utrwalić ich treść. Powołanie się w umowie na dokument zawierający postanowienie o poddaniu sporu pod rozstrzygnięcie sądu polubownego spełnia wymagania dotyczące formy zapisu na sąd polubowny, jeżeli umowa ta jest sporządzona na piśmie, a to powołanie się jest tego rodzaju, że czyni zapis częścią składową umowy.
3. W sprawach ze stosunku pracy zapis na sąd polubowny może być sporządzony tylko po powstaniu sporu.
4. Kompromis poddający spór pod właściwość Trybunału powinien zawierać przedmiot sporu istniejącego już do rozstrzygnięcia, strony, ich miejsce zamieszkania (siedziby) oraz adres dla korespondencji. Może on również zawierać nazwiska wybranych arbitrów oraz terminy dla wymiany pism oraz składania dokumentów do Trybunału.

Art. 26 Stwierdzenie właściwości Trybunału

1. Trybunał ma prawo orzekać o swej właściwości, w tym o istnieniu, ważności albo skuteczności zapisu na sąd polubowny.
2. Zarzut braku właściwości Trybunału może być podniesiony nie później niż w odpowiedzi na pozew lub środek zaskarżenia, chyba że strona przed upływem terminu nie znała i przy dołożeniu należytej staranności nie mogła poznać podstawy takiego zarzutu albo jego podstawa powstała dopiero po upływie tego terminu.
3. Trybunał rozpozna zarzut braku właściwości zgłoszony po terminie, jeżeli uzna spóźnienie za usprawiedliwione.
4. O właściwości Trybunału orzeka Zespół Orzekający.
5. Przed wyznaczeniem Zespołu Orzekającego, w ramach kontroli formalnej pism wszczynających postępowanie przed Trybunałem, Sekretarz z urzędu dokonuje wstępnego sprawdzenia właściwości Trybunału i wydaje odpowiednie orzeczenia w tym zakresie.
6. W razie stwierdzenia braku właściwości Trybunału, pozew lub środki zaskarżenia podlegają odrzuceniu na rozprawie lub na posiedzeniu niejawnym w drodze postanowienia.
7. Na orzeczenie Zespołu Orzekającego lub Sekretarza w przedmiocie stwierdzenia właściwości Trybunału bądź jej braku przysługuje zażalenie do Rady, wnoszone w

terminie 7 dni od dnia ogłoszenia postanowienia, a jeżeli nie zostało ogłoszone, od dnia doręczenia postanowienia.

IV. Zasady ogólne postępowania przed Trybunałem

Art. 27 Tryby postępowania przed Trybunałem

Trybunał prowadzi postępowanie:

- a) w trybie arbitrażowym;
- b) jako organ rozpatrujący spory wynikające z zaskarżenia ostatecznych decyzji w sprawach dyscyplinarnych.

Art. 28 Odpowiednie stosowanie przepisów

1. W sprawach arbitrażowych nieuregulowanych w Statucie stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania cywilnego.
2. W sprawach dyscyplinarnych nieuregulowanych w Statucie stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego.

Art. 29 Pisma procesowe

Każde pismo procesowe kierowane do Trybunału winno zawierać:

- a) oznaczenie Trybunału, do którego jest skierowane;
- b) imię i nazwisko lub nazwę stron, ich przedstawicieli ustawowych i pełnomocników;
- c) oznaczenie miejsca zamieszkania lub siedziby stron oraz adresu do doręczeń;
- d) oznaczenie rodzaju pisma;
- e) osnovę wniosku lub oświadczenia oraz dowody na poparcie przytoczonych okoliczności;
- f) podpis strony albo jej przedstawiciela ustawowego lub pełnomocnika;
- g) wymienienie załączników.

Art. 30 Wnoszenie pism procesowych

Pisma procesowe wnosi się do Trybunału bezpośrednio w siedzibie Trybunału lub za pośrednictwem podmiotu prowadzącego działalność w zakresie doręczania korespondencji. Nie jest możliwe wnoszenie pism procesowych na nośnikach cyfrowych lub za pośrednictwem elektronicznych środków porozumiewania się na odległość.

Art. 31 Wezwanie do usunięcia braków

1. Jeżeli pismo procesowe nie może otrzymać prawidłowego biegu wskutek niezachowania warunków formalnych lub jeżeli od pisma nie uiszczono należnej opłaty, Sekretarz wzywa stronę, pod rygorem zwrócenia pisma, do poprawienia, uzupełnienia lub opłacenia go w terminie 7 dni. Mylne oznaczenie pisma procesowego lub inne oczywiste niedokładności nie stanowią przeszkody do nadania pismu biegu i rozpoznania go w trybie właściwym.
2. Po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu Sekretarz zwraca pismo stronie. Pismo zwrócone nie wywołuje żadnych skutków, jakie ustawa, wewnętrzne regulacje polskich związków sportowych i innych organizacji sportowych oraz Statut i Regulaminy Trybunału wiążą z wniesieniem pisma procesowego do Trybunału.

Art. 32 Nieobecność strony

1. Każda ze stron może w piśmie procesowym żądać przeprowadzenia rozprawy w jej nieobecności.
2. Niestawienie się strony, prawidłowo powiadomionej o terminie, na posiedzeniu Zespołu Orzekającego nie wstrzymuje biegu postępowania.
3. Strony mogą być zastąpione przez umocowanych pełnomocników.

Art. 33 Wyznaczenie rozprawy

Jeśli spełnione zostały warunki formalne, Przewodniczący Zespołu Orzekającego wydaje niezwłocznie zarządzenia dotyczące rozprawy oraz wyznacza jej termin.

Art. 34 Zasada sprawności postępowania

Zespół Orzekający powinien dążyć do jak najszybszego rozstrzygnięcia sprawy. W miarę możliwości rozstrzygnięcie sprawy powinno nastąpić po przeprowadzeniu jednej rozprawy, podczas której przeprowadza się dowody oraz wysłuchuje stanowisk stron.

Art. 35 Postępowanie dowodowe

1. Strony zgłaszają niezbędne środki dowodowe. Zespół Orzekający rozstrzyga o wnioskach dowodowych i może przeprowadzić dowód z przesłuchania świadków, opinii biegłych, dokumentów, oględzin, a także inne konieczne dowody, nie może jednak stosować środków przymusu.
2. Przewodniczący Zespołu Orzekającego może zobowiązać strony do przedstawienia dokumentów znajdujących się u stron lub osób trzecich.
3. Zespół Orzekający pomija spóźnione twierdzenia i dowody, chyba że strona uprawdopodobni, że nie zgłosiła ich w pozwie lub w skardze, w odpowiedzi na pozew lub skargę albo w dalszym piśmie bez swojej winy lub że uwzględni spóźnionych

twierdzeń i dowodów nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy albo że występują inne wyjątkowe okoliczności.

4. Zespół Orzekający pominie środki dowodowe, jeżeli wnioskowane dowody zostaną uznane za bezprzedmiotowe, okoliczności sporne zostały już dostatecznie wyjaśnione lub jeżeli strona powołuje dowody jedynie dla zwłoki.

Art. 36 Wykorzystanie środków porozumiewania się na odległość

Przewodniczący Zespołu Orzekającego może postanowić o przeprowadzeniu rozprawy w formie telekonferencji lub zarządzić przeprowadzenie niektórych dowodów za pomocą środków komunikacji na odległość.

Art. 37 Twierdzenia stron

W toku postępowania strona ma prawo do przedstawienia twierdzeń zarówno co do faktów, jak i co do prawa.

Art. 38 Uprawnienia Przewodniczącego Zespołu Orzekającego

1. Rozprawą kieruje Przewodniczący Zespołu Orzekającego.
2. Przewodniczący Zespołu Orzekającego otwiera, prowadzi i zamyka rozprawy, udziela głosu stronom i ogłasza orzeczenia.
3. Przewodniczący Zespołu Orzekającego może odebrać głos, gdy strona go nadużywa, jak również uchylić pytanie, jeżeli uzna je za niewłaściwe lub zbyt liczne.
4. Przewodniczący Zespołu Orzekającego może samodzielnie wydawać postanowienia w kwestiach proceduralnych.

Art. 39 Odroczenie rozprawy

1. Rozprawa ulega odroczeniu, jeżeli Zespół Orzekający stwierdzi nieprawidłowość w doręczeniu wezwania albo jeżeli nieobecność strony jest usprawiedliwiona.
2. Zespół Orzekający może odroczyć rozprawę, nawet na zgodny wniosek stron, tylko z ważnej przyczyny.

Art. 40 Doręczenia

1. Pismo procesowe lub orzeczenia uważa się za doręczone, gdy zostało wręczone osobiście adresatowi bądź dostarczone je do jego siedziby albo miejsca jego zwykłego pobytu lub na wskazany przez niego adres do doręczeń.
2. Jeżeli adresat jest przedsiębiorcą wpisanym do właściwego rejestru sądowego albo innego publicznego rejestru lub ewidencji, pismo procesowe lub orzeczenie uważa się za doręczone, gdy doszło na adres wskazany w rejestrze lub ewidencji, chyba że strona podała inny adres do doręczeń.

3. Jeżeli żadnego z miejsc wymienionych w ust. 1 i 2 nie można ustalić pomimo dołożenia należytej staranności, pismo procesowe lub orzeczenie uważa się za doręczone, gdy zostało wysłane do ostatniego znanego miejsca siedziby albo ostatniego znanego miejsca zwykłego pobytu adresata. W takim wypadku doręczenie uważa się za dokonane w ostatnim dniu okresu, w którym przesyłka mogła zostać odebrana przez adresata.
4. Strony i ich przedstawiciele mają obowiązek zawiadamiać Trybunał o każdej zmianie miejsca swego zamieszkania oraz adresu do doręczeń.

Art. 41 Zawieszenie postępowania

1. Trybunał może zawiesić postępowanie:
 - a) jeżeli rozstrzygnięcie sprawy zależy od wyniku innego toczącego się postępowania cywilnego;
 - b) jeżeli rozstrzygnięcie sprawy zależy od uprzedniej decyzji organu administracji państwowej;
 - c) jeżeli ujawni się czyn, którego ustalenie w postępowaniu karnym w sprawie o przestępstwo lub wykroczenie, w postępowaniu w sprawie o przestępstwo skarbowe lub wykroczenie skarbowe albo w postępowaniu dyscyplinarnym mogłoby mieć wpływ na rozstrzygnięcie sprawy,
 - d) jeżeli postępowanie karne w sprawie o przestępstwo lub wykroczenie, postępowanie w sprawie o przestępstwo skarbowe lub wykroczenie skarbowe albo postępowanie dyscyplinarne lub postępowanie administracyjne, od którego wyniku zależy rozstrzygnięcie sprawy, nie jest jeszcze zakończone.
2. Niezależnie od powodów, o których mowa w ust. 1, Trybunał może zawiesić postępowanie na zgodny wniosek stron. Postępowanie powinno być podjęte na wniosek każdej ze stron lub z urzędu, nie wcześniej niż po upływie 3 miesięcy od daty zawieszenia .
3. Artykułu 41 ust. 2 nie stosuje się w sprawach dyscyplinarnych.

Art. 42 Zamknięcie rozprawy

1. Przewodniczący Zespołu Orzekającego zamyka rozprawę, gdy Zespół Orzekający uzna sprawę za wyjaśnioną w stopniu wystarczającym do jej rozstrzygnięcia. Przed zamknięciem rozprawy Przewodniczący Zespołu Orzekającego udziela głosu stronom.
2. Można zamknąć rozprawę również w wypadku, gdy w postępowaniu ma jeszcze zostać przeprowadzony dowód przez arbitra wyznaczonego lub dowód z akt, wyjaśnień organów państwowych lub społecznych, a prowadzenie rozprawy co do tych dowodów Zespół Orzekający uzna za zbędne.

3. Zespół Orzekający może zamkniętą rozprawę otworzyć na nowo.

Art. 43 Protokoły

Z posiedzeń sporządza się protokoły, które podpisują Przewodniczący Zespołu Orzekającego oraz protokolant.

Art. 44 Narada

Narada i głosowanie Zespołu Orzekającego odbywa się w nieobecności stron i osób trzecich.

V. Tryb postępowania arbitrażowego przed Trybunałem

Art. 45 Ustalenie reguł postępowania

1. W sprawach arbitrażowych do chwili rozpoczęcia postępowania strony mogą same ustalić tryb postępowania arbitrażowego. Strony mogą przyjąć takie reguły postępowania, które uznają za odpowiednie, odwołać się do określonego systemu prawa procesowego bądź też przyjąć tryb postępowania określony w niniejszym Statucie.
2. Określenie przez strony trybu postępowania arbitrażowego może nastąpić w zapisie na sąd polubowny lub w dodatkowym porozumieniu, przedłożonym do chwili rozpoczęcia postępowania.
3. Jeśli strony nie ustalą trybu postępowania, Trybunał stosuje reguły postępowania przewidziane w Statucie.
4. Jeżeli strony nie postanowiły inaczej, wiąże je Statut obowiązujący w dacie sporządzenia zapisu na sąd polubowny.

Art. 46 Ugoda

1. W sprawach, w których dopuszczalne jest zawarcie ugody, Zespół Orzekający powinien w każdym stanie postępowania dążyć do ich ugodowego rozstrzygnięcia.
2. Jeśli strony zawrą ugodę, jej osnowa jest spisywana do protokołu i podpisywana przez strony.
3. Na wniosek strony, Trybunał może nadać ugodzie formę wyroku, który powinien odpowiadać wymaganiom określonym w art. 82.

Art. 47 Właściwe prawo materialne

1. Jeżeli strony nie postanowiły inaczej, Trybunał rozstrzyga spory według prawa właściwego dla danego stosunku.
2. Za zgodą stron Trybunał może również orzekać według ogólnych zasad prawa lub *ex aequo et bono*. W każdym wypadku uwzględniane są zapisy umowy oraz zwyczaje mające zastosowanie do danego stosunku.

Art. 48 Pozew

1. Postępowanie arbitrażowe wszczyna strona, wnosząc pozew do Trybunału. Pozew, poza spełnieniem wymogów formalnych pisma procesowego określonych w art. 29, powinien w szczególności zawierać:
 - a) dokładnie określone żądanie i inne wnioski wraz z uzasadnieniem roszczenia i dowodami;
 - b) oznaczenie wartości przedmiotu sporu;
 - c) wskazanie podstaw właściwości Trybunału.
2. W sprawach innych niż wskazane w art. 67 skargę do Trybunału składa się w terminie określonym w zapisie lub wynikającym z klauzuli.
3. Jeżeli termin nie został określony przez strony w zapisie lub nie wynika z klauzuli termin na wniesienie skargi wynosi nie więcej niż 30 dni od daty doręczenia decyzji wraz z uzasadnieniem.

Art. 49 Zgłoszenie dowodów

W pozwie powinny być zgłoszone dowody oraz zawarte między stronami umowy i porozumienia, które powinny być dołączone w uwierzytelnionych odpisach.

Art. 50 Liczba odpisów pozwu

Do pozwu składanego do Trybunału należy dołączyć taką liczbę odpisów z załącznikami, która odpowiada liczbie osób występujących po stronie przeciwnej.

Art. 51 Doręczenie pozwu stronie pozwanej

1. W przypadku, gdy pozew spełnia warunki formalne oraz został prawidłowo opłacony albo braki pozwu uzupełniono w wyznaczonym terminie, Sekretarz doręcza pozew stronie pozwanej z wezwaniem do złożenia odpowiedzi na pozew.
2. Każdej ze stron doręcza się Listę Arbitrów Trybunału z wezwaniem, aby w ciągu wyznaczonego przez Sekretarza terminu, wyznały arbitrów oraz ewentualnie arbitrów zastępczych. Zakreślony termin nie może być krótszy niż dwa tygodnie, przy czym strona powinna być uprzedzona o skutkach jego uchybienia.
3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się w przypadku ustanowienia arbitrów w zapisie na sąd polubowny.

Art. 52 Interwencja uboczna

Kto ma interes prawny w tym, aby sprawa została rozstrzygnięta na korzyść jednej ze stron, może w każdym stanie sprawy, aż do zamknięcia rozprawy przystąpić do tej strony (interwencja uboczna).

Art. 53 Zgłoszenie interwencji ubocznej

1. Wstąpienie do sprawy interwenient uboczny powinien zgłosić w piśmie, wskazując, jaki ma interes prawny we wstąpieniu i do której ze stron przystępuje. Pismo to Sekretarz doręcza obu stronom.
2. Interwenient uboczny może ze wstąpieniem do sprawy połączyć dokonanie innej czynności procesowej.

Art. 54 Opozycja wobec wstąpienia interwenienta

1. Każda ze stron może zgłosić opozycję przeciwko wstąpieniu interwenienta ubocznego, jednakże nie później niż przy rozpoczęciu najbliższego posiedzenia Zespołu Orzekającego.
2. Zespół Orzekający oddali opozycję, jeżeli interwenient uprawdopodobni, że ma interes prawny we wstąpieniu do sprawy.
3. Na postanowienie Trybunału uwzględniające opozycję przysługuje interwenientowi zażalenie do Rady w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia.
4. Mimo wniesienia opozycji interwenient uboczny bierze udział w sprawie, dopóki postanowienie uwzględniające opozycje nie stanie się prawomocne. W razie prawomocnego uwzględnienia opozycji czynności interwenienta ubocznego uważa się za niebyłe.

Art. 55 Uprawnienia interwenienta ubocznego

Interwenient uboczny jest uprawniony do wszelkich czynności procesowych. Nie mogą one jednak pozostawać w sprzeczności z czynnościami i oświadczeniami strony, do której przystąpił.

Art. 56 Interwenient uboczny - doręczenia

Interwenientowi ubocznemu należy od chwili jego wstąpienia do sprawy doręczać, tak jak stronie, zawiadomienia o terminach i posiedzeniach Trybunału, jak również orzeczenia Trybunału.

Art. 57 Dalsze pisma procesowe

1. Po złożeniu przez pozwanego odpowiedzi na pozew Przewodniczący Zespołu Orzekającego może zarządzić dalszą wymianę pism przygotowawczych, oznaczając porządek i terminy ich składania oraz okoliczności, które mają być wyjaśnione.
2. Jeżeli pozwany nie wniesie odpowiedzi na pozew w trybie art. 27 ust. 1, Zespół Orzekający prowadzi postępowanie i rozstrzyga spór na podstawie zebranego materiału dowodowego.

3. Brak odpowiedzi na pozew nie może być uznany za przyznanie faktów przytoczonych w pozwie.
4. Zespół Orzekający może przeprowadzać dowody z urzędu tylko w szczególnych okolicznościach.

Art. 58 Powództwo wzajemne

1. Strona pozwana może w toku postępowania arbitrażowego wnieść powództwo wzajemne.
2. Powództwo wzajemne jest dopuszczalne, jeżeli roszczenie wzajemne stanowi przedmiot sprawy arbitrażowej oraz jest związane z roszczeniem powoda lub nadaje się do potrącenia.
3. Pozew wzajemny można wnieść w odpowiedzi na pozew bądź oddzielnie, nie później jednak niż na pierwszej rozprawie w sprawie.

Art. 59 Przedstawienie żądań i wniosków stron

1. Po wywołaniu sprawy strony, najpierw powód, a potem pozwany, zgłaszają ustnie żądania i wnioski oraz przedstawiają twierdzenia i dowody na ich poparcie. Strony mogą ponadto, wskazywać podstawy prawne żądań i wniosków.
2. Każda ze stron zobowiązana jest do złożenia oświadczenia, co do twierdzeń strony przeciwnej, dotyczących okoliczności faktycznych.

Art. 60 Obowiązek wdania się w spór co do istoty sprawy

Pozwany nie może odmówić wdania się w spór co do istoty sprawy, chociażby wniósł zarzuty formalne.

Art. 61 Zasada poufności postępowania arbitrażowego

1. Rozprawy odbywają się przy drzwiach zamkniętych, chyba że strony zgodnie postanowią inaczej.
2. Wszelkie informacje uzyskane w toku postępowania, jak również dotyczącego postępowania są poufne.

Art. 62 Zabezpieczenie

1. Zespół Orzekający na wniosek strony, która uprawdopodobniła dochodzone roszczenie, może postanowić o zastosowaniu takiego sposobu zabezpieczenia, który uzna za właściwy ze względu na przedmiot sporu. Wydając postanowienie o

zastosowaniu tymczasowego środka zabezpieczającego, Zespół Orzekający może uzależnić jego wykonanie od złożenia stosownego zabezpieczenia.

2. Na wniosek strony Zespół Orzekający może zmienić lub uchylić postanowienie wydane na podstawie ust. 1.
3. Postanowienie Zespołu Orzekającego o zastosowaniu tymczasowego środka zabezpieczającego podlega wykonaniu po nadaniu mu klauzuli wykonalności przez sąd powszechny.

Art. 63 Odpowiednie stosowanie przepisów

Trybunał stosuje środki zabezpieczające przy uwzględnieniu rozwiązań istniejących w kodeksie postępowania cywilnego oraz przewidzianych w postępowaniach wewnątrzorganizacyjnych polskich związków sportowych lub innych organizacji sportowych.

Art. 64 Oczywisty brak uzasadnienia zabezpieczenia

1. Jeżeli zastosowanie zarządzonego przez Trybunał tymczasowego środka zabezpieczającego było oczywiście nieuzasadnione, strona, na rzecz której środek ten został zastosowany, odpowiada za wynikłą stąd szkodę.
2. Roszczenie o naprawienie szkody może być dochodzone także w toczącym się postępowaniu przed Trybunałem.

VI. Tryb postępowania w sprawach dyscyplinarnych

Art. 65 Zastosowanie przepisów w sprawach dyscyplinarnych

W sprawach dyscyplinarnych Trybunał rozstrzyga na podstawie przepisów dyscyplinarnych uchwalonych przez właściwy polski związek sportowy, o ile przepisy Statutu nie stanowią inaczej. Trybunał dokonuje jednocześnie oceny przestrzegania zasady prawa do obrony i zasady dwuinstancyjności.

Art. 66 Wymogi formalne skargi

W sprawach dyscyplinarnych skarga, poza spełnieniem wymogów formalnych pisma procesowego określonych w art. 5, powinna zawierać:

- a) oznaczenie zaskarżonej decyzji dyscyplinarnej;
- b) przytoczenie zarzutów i ich uzasadnienie;
- c) wniosek o uchylenie lub zmianę decyzji w całości lub w określonej części.

Art. 67 Termin na wniesienie skargi

Skargę od ostatecznej decyzji dyscyplinarnej właściwego organu polskiego związku

sportowego, z wyjątkiem spraw dyscyplinarnych dotyczących dopingu, składa się do Trybunału w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji.

Art. 68 Odpowiedź na skargę

1. Polski związek sportowy i inna organizacja sportowa (strona przeciwna) jest zobowiązany do wniesienia odpowiedzi na skargę w terminie 14 dni od daty doręczenia odpisu skargi. Wraz z odpowiedzią na skargę strona przeciwna powinna złożyć kompletne akta postępowania przed organami polskiego związku sportowego, a także odpis statutu i uchwał, na podstawie których została wydana ostateczna decyzja dyscyplinarna.
2. Inna strona postępowania może złożyć odpowiedź na skargę.
3. Po złożeniu przez stronę przeciwną odpowiedzi na skargę Przewodniczący Zespołu Orzekającego może zarządzić dalszą wymianę pism przygotowawczych, oznaczając porządek i terminy ich składania oraz okoliczności, które mają być wyjaśnione.

Art. 69 Wstrzymanie wykonania decyzji

Prezes lub Sekretarz, a po rozpoczęciu postępowania Zespół Orzekający, może na posiedzeniu niejawnym wstrzymać wykonanie zaskarżonej decyzji dyscyplinarnej, jeżeli strona uprawdopodobni, że wykonanie powyższej decyzji może spowodować nieodwracalną szkodę, z zastrzeżeniem prawa zajęcia stanowiska przez polski związek sportowy, w terminie wynikającym z zarządzenia nie dłuższym niż 7 dni. Zespół Orzekający może w każdym czasie uchylić wstrzymanie wykonania zaskarżonej decyzji dyscyplinarnej.

Art. 70 Materiał dowodowy

Rozpoznając skargę Zespół Orzekający orzeka na podstawie materiału zebranego w postępowaniu przed organami polskiego związku sportowego lub organami innych organizacji sportowych oraz w postępowaniu przed Trybunałem.

Art. 71 Jawność postępowania przed Trybunałem

1. Rozpoznawanie zawisłych przed Trybunałem spraw dyscyplinarnych odbywa się jawnie.
2. Zespół Orzekający wyłącza jawność postępowania z urzędu, jeżeli publiczne rozpoznanie może spowodować ujawnienie okoliczności objętych ochroną informacji niejawnych, zagraża porządkowi publicznemu, moralności lub dobru osób małoletnich.
3. Zespół Orzekający wyłącza jawność postępowania lub jego części także na wniosek strony, jeżeli wykaże ona, że:
 - a) publiczne rozpoznanie sprawy może spowodować ujawnienie informacji stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa, tajemnicę zawodową, lub inną tajemnicę prawnie chronioną,

- b) w toku postępowania ujawnione zostaną szczegóły życia prywatnego lub rodzinnego strony,
 - c) publiczne rozpoznanie sprawy może godzić w interesy majątkowe bądź dobra osobiste strony lub osoby trzeciej,
 - d) zachodzi inny powód wyłączenia jawności postępowania, a Zespół Orzekający uzna przyczynę wskazaną przez stronę za dostatecznie uzasadnioną.
4. Zespół Orzekający wyłącza jawność postępowania lub jego części również na zgodny wniosek stron.
5. Na postanowienie Zespołu Orzekającego w przedmiocie odmowy wyłączenia jawności postępowania przysługuje zażalenie do Rady, wnoszone w terminie 7 dni od dnia ogłoszenia postanowienia, a jeżeli nie zostało ogłoszone, od dnia doręczenia postanowienia.

Art. 72 Poufność informacji w postępowaniu

1. Z zastrzeżeniem art. 71, 85 oraz 86, strony, pozostali uczestnicy postępowania, członkowie Zespołu Orzekającego oraz inni członkowie Trybunału zobowiązani są nie udostępniać podmiotom trzecim jakichkolwiek informacji dotyczących postępowania lub uzyskanych w toku postępowania.
2. Na pierwszej rozprawie, Przewodniczący Zespołu Orzekającego poucza strony o uprawnieniach przysługujących zgodnie z art. 71 ust. 3 i 4 oraz art. 86 ust. 2.

Art. 73 Prawo do tłumacza

Każda strona ma prawo do tłumacza podczas rozprawy, jeśli obecność tłumacza zostanie uznana przez Trybunał za konieczną.

Art. 74 Zastosowanie przepisów w sprawach dyscyplinarnych dot. dopingu

W sprawach dyscyplinarnych dotyczących dopingu Trybunał rozstrzyga w oparciu o reguły dyscyplinarne dotyczące dopingu, o ile przepisy Statutu nie stanowią inaczej.

Art. 75 Uprawnieni do udziału w sprawie

1. W sprawach dyscyplinarnych dotyczących dopingu prawo przystąpienia do postępowania i uczestniczenia w rozprawach Trybunału jako strona ma przedstawiciel Komisji do Zwalczania Dopingu w Sporcie.
2. W rozprawach prawo uczestniczenia w roli obserwatora ma przedstawiciel właściwego związku sportowego lub federacji międzynarodowej, jeśli nie są stroną postępowania, oraz przedstawiciel WADA.

VII. Orzeczenia Trybunału

Art. 76 Orzeczenia

1. Orzeczenia Trybunału zapadają w formie wyroków lub postanowień.
2. Przewodniczący Zespołu Orzekającego wydaje zarządzenia, w szczególności mające na celu przygotowanie rozprawy.
3. Orzeczenia wydawane przez Zespoły Orzekające są wydawane w imieniu Trybunału.
4. Orzeczenia Trybunału są wiążące dla stron.

Art. 77 Zasada ogólna orzekania

Przy rozstrzyganiu każdej sprawy Trybunał uwzględnia rzeczywistą wolę stron oraz bierze pod uwagę zasadę dobrej woli i odnoszące się do spornego przypadku ustalone zwyczaje istniejące w danych stosunkach lub w danej dyscyplinie sportu.

Art. 78 Orzekanie w zespole wieloosobowym

W przypadku, gdy w sprawie Trybunał orzeka w zespole wieloosobowym wyrok Trybunału zapada zwykłą większością głosów.

Art. 79 Zasady uzyskiwania większości

1. Jeżeli w Zespole Orzekającym powstaną trzy różne zdania, co do wysokości zasądzonej kwoty, to wówczas głos oddany na kwotę najwyższą uważa się za głos oddany na kwotę bezpośrednio niższą.
2. W przypadku pięcioosobowego składu Zespołu Orzekającego, jeżeli różnica zdań, co do wysokości zasądzonej kwoty, uniemożliwia osiągnięcie wymaganej większości głosów, to wówczas głos oddany na kwotę najwyższą uważa się za głos oddany na kwotę bezpośrednio niższą. Procedura jest powtarzana do momentu uzyskania wymaganej większości głosów.

Art. 80 Zasądzenie odpowiedniej sumy pieniężnej

Jeżeli w sprawie o naprawienie szkody, o dochody, zwrot bezpodstawnego wzbogacenia lub o świadczenia z umowy sponsorskiej Zespół Orzekający uzna, że ściśle udowodnienie wysokości żądania jest niemożliwe lub nader utrudnione, może w wyroku zasądzić odpowiednią sumę według swojej oceny, opartej na rozważeniu wszystkich okoliczności sprawy.

Art. 81 Brak wymaganej większości

Jeżeli przy wydaniu orzeczenia arbitrażowego nie można osiągnąć wymaganej jednomyślności lub większości głosów, co do rozstrzygnięcia o całości lub części przedmiotu sporu, to zapis na sąd polubowny traci w tym zakresie moc.

Art. 82 Wyrok Trybunału

1. Wyrok Trybunału jest sporządzany na piśmie.
2. Wyrok Trybunału powinien zawierać:
 - a) oznaczenie zapisu na sąd polubowny albo podstawy prawnej właściwości Trybunału w sprawie dyscyplinarnej,
 - b) miejsce i datę wydania wyroku,
 - c) oznaczenie stron i arbitrów,
 - d) rozstrzygnięcie o żądaniach stron,
 - e) podpisy wszystkich arbitrów.
3. Jeżeli którykolwiek z arbitrów odmówi podpisu lub nie może podpisać wyroku, zaznacza się to na samym wyroku. Wyrok podpisany przez większość arbitrów ma moc prawną.

Art. 83 Rodzaje rozstrzygnięć Trybunału

1. W sprawach dyscyplinarnych Zespół Orzekający wydaje wyrok, w którym:
 - a) oddala skargę w całości lub w części albo,
 - b) zmienia zaskarżone orzeczenie i orzeka co do istoty sprawy albo,
 - c) uchyla zaskarżone orzeczenie i umarza postępowanie dyscyplinarne w całości lub w części albo,
 - d) uchyla zaskarżone orzeczenie i przekazuje sprawę w całości lub w części do ponownego rozpoznania przez właściwy organ polskiego związku sportowego, przy czym rozstrzygnięcie takie może zostać jedynie w szczególnych okolicznościach, gdy dla rozstrzygnięcia sprawy jest konieczne przeprowadzenie postępowania dowodowego w całości lub w znacznej części.
2. Ust. 1 znajduje zastosowanie w sprawach dyscyplinarnych dotyczących dopingu, w zakresie, w jakim właściwe regulacje antydopingowe nie stanowią inaczej.

Art. 84 Wyrok częściowy

1. W sprawie arbitrażowej Zespół Orzekający uprawniony jest do wydania wyroku częściowego, jeżeli uzna, że dostatecznie wyjaśniona została część żądań lub tylko, co do części żądań arbitrzy uzyskali jednomyślność lub większość głosów umożliwiających wydanie wyroku. Możliwe jest też wydanie wyroku częściowego tylko co do powództwa głównego lub wzajemnego.
2. Zespół Orzekający wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania w przypadku zawarcia ugody lub cofnięcia pozwu za zgodą strony przeciwnej, a także, gdy stwierdzi, że dalsze prowadzenie postępowania stało się z innej przyczyny zbędne lub niemożliwe.

Art. 85 Ogłoszenie wyroku

Wyrok Trybunału powinien być ogłoszony na posiedzeniu, na którym zamknięto rozprawę. W sprawach dyscyplinarnych ogłoszenie następuje publicznie.

Art. 86 Publikacja orzeczeń

1. Orzeczenia wydawane przez Zespoły Orzekające mogą być publikowane. Decyzję o publikacji podejmuje Rada. Przed publikacją orzeczenie oraz jego uzasadnienie podlega anonimizacji.
2. Orzeczenia nie publikuje się, jeżeli choć jedna ze stron wyrazi sprzeciw co do publikacji. Sprzeciw może zostać zgłoszony najpóźniej na ostatniej rozprawie w sprawie lub, w przypadku braku wyznaczenia rozprawy, do czasu wydania orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie.
3. Orzeczenie publikuje się pomimo sprzeciwu strony, jeżeli orzeczenie zapadło w sprawie dyscyplinarnej, Rada uzna publikację za wskazaną ze względu na ogólny interes sportu polskiego, a publikacja nie spowoduje zagrożenia dla praw osobistych lub majątkowych którejkolwiek ze stron.

Art. 87 Odroczenie ogłoszenia wyroku

W sprawie zawilej Zespół Orzekający może odroczyć ogłoszenie wyroku na czas do trzech tygodni. W postanowieniu o odroczeniu należy wyznaczyć termin i miejsce ogłoszenia wyroku. Ogłoszenia wyroku nie można odroczyć jeżeli sprzeciwia się temu dobro dyscypliny sportu lub ważny interes jednej ze stron.

Art. 88 Ogłoszenie przez Przewodniczącego Zespołu Orzekającego

1. Ogłoszenia wyroku może dokonać jednoosobowo Przewodniczący Zespołu Orzekającego.

2. Ogłoszenie wyroku lub postanowienia Trybunału dokonuje się przez odczytanie sentencji. Po ogłoszeniu sentencji Przewodniczący Zespołu Orzekającego podaje ustnie stronom motywy rozstrzygnięcia.
3. Nieobecność stron nie wstrzymuje ogłoszenia wyroku.

Art. 89 Doręczenie wyroku

1. W terminie 4 tygodni od ogłoszenia wyroku sporządza się uzasadnienie i doręcza się stronom za pokwitowaniem lub dowodem doręczenia odpis orzeczenia Trybunału wraz z uzasadnieniem.
2. W przypadku, gdy stroną postępowania jest osoba lub instytucja zagraniczna, odpis orzeczenia Trybunału przesyła się wraz z tłumaczeniem, opatrzonym informacją, iż wersją autentyczną orzeczenia jest wyłącznie polska wersja językowa.
3. Trybunał ani arbitrzy orzekający w danej sprawie nie ponoszą odpowiedzialności za ewentualne niezgodności wersji autentycznej z tłumaczeniem.

Art. 90 Sprostowania

1. Omyłki pisarskie lub rachunkowe, jak również inne oczywiste omyłki w treści orzeczenia mogą być sprostowane postanowieniem na wniosek jednej ze stron.
2. Każda ze stron może, po zawiadomieniu drugiej strony, zwrócić się do Trybunału w terminie 2 tygodni od otrzymania orzeczenia o rozstrzygnięcie wątpliwości co do treści wyroku.
3. Jeżeli Zespół Orzekający uzna wniosek o sprostowanie orzeczenia lub o wyjaśnienie wątpliwości za zasadny dokonuje sprostowania lub wykładni z terminie 2 tygodni od dnia otrzymania wniosku.
4. Zespół Orzekający może z urzędu prostować błędy pisarskie albo rachunkowe lub inne oczywiste omyłki. O dokonanym sprostowaniu Zespół Orzekający zawiadamia strony.
5. Rozstrzygnięcie o sprostowaniu orzeczenia Trybunału stanowi część składową sprostowanego orzeczenia. Dalsze jego odpisy powinny być zredagowane w brzmieniu uwzględniającym dokonane zmiany.
6. Wydatki Trybunału, które powstały w związku ze sprostowaniem bądź wykładnią orzeczenia nie obciążają stron.

Art. 91 Wykonalność orzeczeń arbitrażowych

Prawomocne orzeczenia Trybunału wydawane w postępowaniu arbitrażowym korzystają z cech wykonalności i skuteczności na zasadach przewidzianych w Kodeksie postępowania cywilnego, bądź w statutach i regulaminach polskich lub międzynarodowych organizacji sportowych.

C. Koszty postępowania przed Trybunałem

Art. 92 Wpis

1. Pismo z żądaniem wszczęcia postępowania przed Trybunałem podlega wpisowi.
2. Wpis wnosi strona, która żąda wszczęcia postępowania przed Trybunałem lub żąda podjęcia przez Trybunał innej czynności wskazanej w Statucie.
3. Sekretarz wyznacza termin, wysokość oraz sposób uiszczenia wpisu. Bieg terminu rozpoczyna się z chwilą doręczenia wezwania do uiszczenia wpisu. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, Sekretarz może, z urzędu lub na wniosek, przedłużyć termin na wniesienie wpisu.
4. W celu określenia wysokości wpisu lub zaliczki, ustala się szacunkowe koszty postępowania, w szczególności honoraria arbitrów. Nie żąda się uiszczenia wpisu od pisma, jeżeli z jego treści wynika, że podlega ono zwrotowi.
5. Trybunał podejmuje czynności po uiszczeniu wpisu.
6. W przypadku braku wniesienia wpisu w terminie, Sekretarz wydaje zarządzenie o zwrocie pisma podlegającego wpisowi. Pismo zwrócone z powodu braku uiszczenia wpisu nie wywołuje skutków prawnych.

Art. 93 Wpis stosunkowy

1. Wpis stosunkowy pobiera się w sprawach arbitrażowych o roszczenia majątkowe.
2. Wpis stosunkowy wynosi 4% wartości przedmiotu sporu. Łączna wysokość wpisu stosunkowego nie może przekroczyć 50.000 zł.

Art. 94 Wpis tymczasowy

1. Wpis tymczasowy wnoszony jest w sprawach dyscyplinarnych oraz w sprawach arbitrażowych o roszczenia niemajątkowe lub majątkowe, których wartości przedmiotu sporu nie można ustalić w chwili wszczęcia postępowania.
2. Wpis tymczasowy określa Sekretarz w drodze zarządzenia w wysokości nie mniejszej od 1.000 zł i nie większej od 25.000 zł.
3. Wpis od skargi na decyzje dyscyplinarne organów polskich związków sportowych nie może być wyższy niż dwukrotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za pracę w gospodarce narodowej, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.
4. Zespół Orzekający ustala wysokość wpisu ostatecznego oraz rozlicza inne koszty w orzeczeniu kończącym postępowanie.

5. Jeżeli w orzeczeniu kończącym sprawę nie zostało wydane postanowienie dotyczące wpisu ostatecznego oraz rozliczenia innych kosztów postępowania, postanowienie w tym przedmiocie wydaje Przewodniczący Zespołu Orzekającego.
6. Jeżeli postępowanie zakończy się przed powołaniem Zespołu Orzekającego, Sekretarz wydaje przy zakończeniu postępowania postanowienie rozstrzygające o wpisie ostatecznym oraz rozlicza inne koszty.

Art. 95 Wpis stały

1. Wpis stały pobiera się od zażaleń wnoszonych w toku postępowania przed Trybunałem.
2. Wpis stały pobiera się w wysokości 500 zł.

Art. 96 Interwencja uboczna – wpis

Od zgłoszenia interwencji ubocznej pobiera się wpis w wysokości połowy wpisu ustalonego w sprawie. Artykuł 94 ust. 4-6 stosuje się odpowiednio.

Art. 97 Zwrot wpisu

Przewodniczący Zespołu Orzekającego lub, przed jego wyznaczeniem, Sekretarz zarządza z urzędu zwrot wpisu w wysokości:

- a) 100 % - jeżeli Trybunał stwierdzi brak swojej właściwości po wniesieniu wpisu;
- b) 80 % - jeżeli pismo z żądaniem wszczęcia postępowania przed Trybunałem zostanie cofnięte przed doręczeniem pisma stronie przeciwnej;
- c) 50 % - jeżeli pismo z żądaniem wszczęcia postępowania przed Trybunałem zostanie cofnięte, strona przeciwna uzna wszystkie roszczenia będące przedmiotem postępowania lub strony zawrą ugodę, pod warunkiem, że nastąpi to przed zakończeniem pierwszego posiedzenia w sprawie.

Art. 98 Zaliczka na dokonanie czynności

1. Strona, która wniosła o podjęcie czynności połączonej z wydatkami, zobowiązana jest złożyć zaliczkę na ich pokrycie.
2. Przewodniczący Zespołu Orzekającego lub, jeżeli Zespół nie został jeszcze wyznaczony, Sekretarz określa wysokość, sposób oraz termin uiszczenia zaliczki.
3. Jeżeli wydatki związane z podjęciem czynności są większe od złożonej zaliczki, strona zostanie wezwana do jej uzupełnienia. Ewentualna nadwyżka zwracana jest z urzędu po zakończeniu postępowania.
4. Trybunał nie uwzględni wniosku o dokonanie czynności, jeżeli zaliczka nie zostanie uiszczona w wyznaczonym terminie.

Art. 99 Koszty świadków, biegłych i tłumaczy

Strona ponosi wydatki związane z powołaniem przez siebie świadków, biegłych oraz tłumaczy.

Art. 100 Zwolnienie z kosztów postępowania

1. W sprawach arbitrażowych stronom oraz innym uczestnikom postępowania nie przysługuje zwolnienie od kosztów postępowania.
2. W sprawach dyscyplinarnych, na wniosek strony lub uczestnika, Sekretarz dokona stosownie do okoliczności, odpowiedniej zmiany wysokości wpisu, przy czym obniżony wpis nie może być niższy niż 1.000 złotych.

Art. 101 Zwrot kosztów postępowania

1. Zespół Orzekający ustala zakres, w jakim będą rozdzielone koszty postępowania. Zespół Orzekający może określić zakres, w jakim jedna ze stron ma zwrócić drugiej stronie poniesione opłaty i wydatki w orzeczeniu kończącym sprawę.
2. Do kosztów postępowania przed Trybunałem zalicza się w szczególności:
 - a) wpis,
 - b) należności biegłych, świadków i tłumaczy,
 - c) opłaty należne innym osobom lub instytucjom,
 - d) równowartość utraconego zarobku lub koszty zastępstwa procesowego jednego pełnomocnika.
3. Jeżeli w orzeczeniu kończącym sprawę nie zostało wydane postanowienie dotyczące zwrotu kosztów postępowania, postanowienie w tym przedmiocie wydaje Przewodniczący Zespołu Orzekającego.

Art. 102 Zażalenie

1. Na postanowienia wskazane w art. 94 ust. 4-6 oraz 101 przysługuje zażalenie do Rady.
2. Na zarządzenia Sekretarza w przedmiocie obowiązku uiszczenia wpisu i jego wysokości, jak również zwrotu pisma nienależycie opłaconego przysługuje zażalenie do Rady.
3. Termin na wniesienie zażaleń o których mowa w ust. 1 i 2 wynosi 7 dni od dnia doręczenia postanowienia.
4. Zażalenie, o którym mowa w ust. 2 jest wolne od opłat.

Art. 103 Odpowiednie stosowanie przepisów postępowania cywilnego

W zakresie nieuregulowanym w Statucie, do kosztów postępowania przed Trybunałem stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania cywilnego.